

Latentietijden bij vaccins

DODE VACCINS (zie onderstaande tabel)

Bijwerkingen (bijv. koorts, malaise) ten gevolge van vaccinaties met "dode" ("killed") vaccins - deze bevatten dode ziekteverwekkers of componenten hiervan – kunnen in het algemeen vanaf ca. 3 uur na toediening worden verwacht. Wanneer tussen toediening en klachten een "vrij interval" van 24-36 uur of langer optreedt wordt een causale relatie met "dode" vaccins minder waarschijnlijk, tenzij het om een vertraagde allergische reactie (≥ 24 uur) gaat.

Acute allergische reacties kunnen, onmiddellijk na toediening van het vaccin – en dus binnen de eerder genoemde periode van 3 uur - optreden. Allergische reacties treden sporadisch op na vaccinaties en betreffen meestal huidverschijnselen als urticaria en jeuk en zeer zelden anafylactische reacties. Bij dode vaccins hebben huidreacties op afstand van de prikplaats vaak een allergische oorzaak. Op de kinderleeftijd komt ook opvlammen/verergeren van bestaand eczeem bijv. regelmatig voor. Allergische reacties worden vaak veroorzaakt door (resten van) hulpstoffen als kippen-eiwit of antibiotica als neomycine.

Vertraagd type allergische reacties bereiken meestal 24-72 uur na toediening van het vaccin hun maximum.

Bij allergische reacties binnen 24 uur na toediening van het vaccin is vaak niet mogelijk om zonder aanvullend onderzoek uitspraken te doen om welk type het gaat.

LEVENDE VACCINS (zie onderstaande tabel)

Bij een vaccin dat levende verzwakte (meest virale) ziekteverwekkers bevat - zgn. levende ("live" of "attenuated") vaccins - kan op het moment van viraemie door een van de vaccinvirussen exantheem en koorts optreden. Bij het levend verzwakte BMR-vaccin bijvoorbeeld ten gevolge van een mild verlopende mazeleninfectie. Een bijwerking met deze etiologie treedt 5-12 dagen na toediening van het vaccin op en kan gepaard gaan met koorts, malaise, huiduitslag en andere ziekteverschijnselen.

Acute allergische reacties kunnen, onmiddellijk na toediening van het vaccin – en dus binnen de eerder genoemde periode van 5-12 dagen - optreden. Allergische reacties treden sporadisch op na vaccinaties en betreffen meestal huidverschijnselen als urticaria en jeuk en zeer zelden anafylactische reacties. Op de kinderleeftijd komt ook opvlammen/verergeren van bestaand eczeem bijv. regelmatig voor. Allergische reacties worden vaak veroorzaakt door (resten van) hulpstoffen als kippen-eiwit of antibiotica als neomycine.

Vertraagd type allergische reacties bereiken meestal 24-72 uur na toediening van het vaccin – en dus binnen de eerder genoemde periode van 5-12 dagen - hun maximum.

Bij allergische reacties binnen 24 uur na toediening van het vaccin is vaak niet mogelijk om zonder aanvullend onderzoek uitspraken te doen om welk type het gaat.

Literatuur:

1. Plotkin DA [Edit.] Vaccines 3th ed. 2000, Saunders, Philadelphia
2. Burgmeijer RJF, Bolscher DJA, Vermeer-de-Bondt PE, Labadie J, Rumke HC, Verhaaff C et al.
3. Vaccinaties bij kinderen; uitvoering en achtergronden van het Rijksvaccinatieprogramma en andere vaccinaties bij kinderen. Assen: van Gorcum, 1998.

Dode vaccins	Levende vaccins
Acellulair Kinkhoest	BCG (BCG vaccin-SSI ®)
DTP (DTP vaccin-RIVM ®)	BMR (BMR vaccin-RIVM ®)
DKTP (DKTP vaccin-RIVM ®)	Gele koorts (Arlivax® Stamaril®)
Haemophilus Influenzae type B (Act-HIB® PRP-T®)	
Hepatitis A (Havrix® Avaxim® Vaqta junior®)	
Hepatitis A + B (Twinrix®)	
Hepatitis B (Hbvax DNA® Engerix-B®)	
Influenza (Influvac® Vaxigrip® Griepvaccin®)	
Japanse Encephalitis vaccin* (Je-vax®)	
Meningococcen A + C (Meningovax A+C®)	
Meningococcen A, C, W135 en Y (Mencevax®)	
Meningococcen C (Meningitec® NeisVac-C®)	
Pneumococcen (Pneumo 23® Pneumovax® Prevenar® Pneumune®)	
Polio (Polio vaccin-RIVM®)	
Rabies (Rabiesvaccin Merieux®)	
Teken meningo-encefalitis (FSME-Immun®)	
Tetanus (Tetanusvaccin-RIVM® Te Anatoxal Berna® Tetavax®)	
Tyfus (Typhim VI® Typherix®)	Tyfus (Vivotif® Sedert 2002 uit de handel.)

* Het vaccin is in Nederland niet geregistreerd. Vaccinatie kan uitsluitend plaatsvinden in Amsterdam (AMC), Leiden (AZL), Nijmegen (AZN) en Rotterdam (Havenziekenhuis).